

O pravdě a o Božím přikázání

j+5 11. 2. 2024

1 Kr 22: Po tři roky nedošlo mezi Aramem a Izraelem k válce. V třetím roce sestoupil Jóšafat, král judský, ke králi izraelskému. Izraelský král řekl svým služebníkům: „Víte, že Rámot v Gileádu patří nám? A my otálíme vzít jej z rukou aramejského krále.“ Pak se otázal Jóšafata: „Půjdeš se mnou do války o Rámot v Gileádu?“ Jóšafat izraelskému králi odpověděl: „Jsme jedno, já jako ty, můj lid jako tvůj lid, mí koně jako tví koně.“ Jóšafat izraelskému králi řekl: „Dotaz se ještě dnes na slovo Hospodinovo.“ Izraelský král shromáždil proroky, na čtyři sta mužů, a řekl jim: „Mám jít do války proti Rámotu v Gileádu nebo mám od toho upustit?“ Odpověděli: „Jdi, Panovník jej vydá králi do rukou.“ Ale Jóšafat se zeptal: „Cožpak tu už není žádný prorok Hospodinův, abychom se dotázali skrze něho?“ Izraelský král Jóšafatovi odpověděl: „Je tu ještě jeden muž, skrze něhož bychom se mohli dotázat Hospodina, ale já ho nenávidím, protože mi neprorokuje nic dobrého, nýbrž jen zlo. Je to Míkajáš, syn Jimlův.“ Jóšafat řekl: „Nechť král tak nemluví!“ Izraelský král tedy povolal jednoho dvořana a řekl: „Rychle přiveď Míkajáše, syna Jimlova.“ Král izraelský i Jóšafat, král judský, seděli každý na svém trůnu, slavnostně oblečeni, na humně u vchodu do samařské brány a všichni proroci před nimi prorokovali. Sidkijáš, syn Kenaanův, si udělal železné rohy a říkal: „Toto praví Hospodin: ‚Jimi budeš trkat Arama, dokud neskoná.‘“ Tak prorokovali všichni proroci: „Vytáhni proti Rámotu v Gileádu. Budeš mít úspěch. Hospodin jej vydá králi do rukou!“ Posel, který šel zavolat Míkajáše, mu domlouval: „Hle, slova proroků jedněmi ústy ohlašují králi dobré věci. Ať je tvá řeč jako řeč každého z nich; mluv o dobrých věcech.“ Míkajáš odpověděl: „Jakože živ je Hospodin, budu mluvit to, co mi řekne Hospodin.“

J 19,37-38: Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu řekl: „Co je pravda?“

Na samém začátku Bible se píše, že je tenhle svět opravdu skvělý, a to proto, že vzešel z Boží dílny. Bůh nám ho dal k přebývání a nabídl, že se o nás postará, protože nás má rád. Lidi to přijali, ale všelijak se jim to zašmodrchávalo a Bůh to pak musel napravovat a činil to za pomoci lidí, kteří měli připomenout, co je v životě to úplně nejhlavnější: že nás Bůh má rád a že před ním nemáme dávat přednost ničemu a nikomu jinému. Přezdívalo se téhle poučce první přikázání a všichni ji měli znát z paměti. Asi i znali, ale byly chvíle, kdy ji rozhodně nechtěli slyšet...

II. Válka

Vládcové dvou královstvíček, jež kdysi tvořila Davidovu říši, se jednou sešli – to už se zrovna tři roky neválčilo – a izraelský král povídá: „Víš, že támhle za hranicemi to taky patří nám? Tak udělejme mobilizaci a dojdeme si pro to. Jdeš do toho se mnou?“ Napadnout souseda, to mají lidi rádi, jen to musíte opentlit správnými říkankami, proč je to nezbytné a životně důležité. To i judský král Jozafat znal, leč hlodala v něm pochybnost: „A co Hospodin, Achabe, ptal ses, co na to on?“

Samozřejmě neptal, ale chtěl udělat dojem, jako že na to dbá, a tak nechal svolat čtyři stovky svých poradců, kteří říkali přesně to, co král chtěl slyšet, a on je za odměnu označoval za proroky (zatímco skutečné proroky Hospodinovy, kteří by mu připomínali, co chce Bůh, nemohl ani cítit a označoval je asi jinak). „Vytáhni do boje, ó veličenstvo, nemáš se čeho bát, však jsi neporazitelný!“ Jeden z nich, jakýsi Sidkijáš, si vyrobil rohy a uspořádal malé divadelní představení: „Takhle budeš trkat nepřitele, králi, dokud ho neutrkáš k smrti!“ Achab se spokojeně culil, leč judský Jozafat na to nespokojeně kouká a vidí, že tohle nejsou proroci, ale placení tluchubové. „A skutečného Božího proroka bys neměl?“ zeptal se.

„Měl,“ odpověděl Achab, „ale nemám ho rád. Vždycky řekne něco, co se mi nelíbí.“ Ale nechal ho zavolat, když si to Jozafat přál. Rychlý posel pelášil pro Hospodinova proroka Míkajáše: „Honem do paláce, Míkajáši,“ sypal ze sebe posel, „máš jít říct králi, co si myslíš o jeho nápadu přepadnout sousední zemi. Dej si pozor na jazyk, všichni už mu to schválili.“ Míkajáš odpověděl: „Já budu říkat, co chce Hospodin, ne co chce slyšet král.“

„Tak co na to říkáš, mám do té spravedlivé a nezbytné války jít?“ zeptal se král, když k němu dorazili. „Jen jdi,“ řekl Míkajáš, „však víš, že ti Hospodin požehná.“ K Jozafatovu překvapení se Achab na Míkajáše rozkřikl: „Kolikrát ti mám opakovat, že máš mluvit pravdu?!“

„Tak dobrá,“ řekl Míkajáš. „Vidím tvůj lid, jak bloudí jako ovce bez pastýře. Vráť se živi domů, ale jejich král už ne. A ještě něco vidím: V nebesích jednou rokovali, kdo by dovedl krále Achaba obalamutit, aby se choval jako tupec. Jakýsi duch se nabídl, že ví, jak na to: nechť všichni jeho rádci papouškují po králi, co chce slyšet, pravda nebo lež, všechno jedno, a on jim naletí. Jen se podívej: všichni tví rádci lžou, jak

když tiskne, jen abys byl spokojen. Taky to pak u nás podle toho vypadá.”

Sidkijáš (ten, co si předtím udělal rohy a předváděl trkání) přiběhl k Míkajášovi, vrazil mu facku a křičel: “Lžeš, to skrze mě mluví Bůh, a ne skrze tebe!” Míkajáš se nedal: “Jen si zakřič. Brzy se budeš schovávat, aby tě nenašli, tak moc se budeš stydět a bát.” Král pak dal Míkajáše odvést: “Do žaláře s ním a jen kus chleba a vodu mu dávejte, dokud se nevrátím z bitvy. Jako vítěz! Pak si to s ním vyřídím.”

“Sorry, ale ty už se nevrátíš,” řekl mu Míkajáš, ještě než ho odvedli. “Leda že bys měl pravdu ty, a ne Hospodin. Ale tomu snad ani ty nevěříš.” Achab si vždycky dělal co chtěl, ale teď v něm byla malá dušička. Na Hospodinovo slovo nikdy nedbal, ale přece jen byl nesvůj. Co když ten prorok ví, jak to bude? Raději se přestrojil za vojáčka, aby ho protivníci nepoznali; věděl, že ho budou hledat. Taky že hledali, a nenašli. Zato ho našla zbloudilá střela, jak se to někdy stává. Domů se živ nevrátil, jeho vojáci ano. A na jeho krvi si smlsli toulaví psi.

III. Co jde pravda?

Ještě než k té bitvě došlo, měli lidi na výběr, komu věřit. Míkajášovi? Nebo královým poradcům? Co je pravda a jak se pozná? Události tenkrát dopadly tak, jak říkal Míkajáš, o tom nebylo sporu. Ale pravda neznamená uhodnout, jak to dopadne. Pravda znamená, že nemáme Boží lásku vyměnit za něco, čemu bychom před ní dali přednost. A i kdyby ta bitva tenkrát skončila jinak a i kdyby nějaký dobyvatel dobyl celý svět, pořád by pravda zůstala v Božích rukou a ne v rukou těch, kdo páchají zlo.

Když – to bylo mnohem později – přivlekli Ježíše před Piláta, Ježíš řekl, že na svět přišel proto, aby vydal svědectví pravdě. „Co je pravda?“ opáčil Pilát a víc se o tom s ním nebavil. Ježíše pak odsoudili, ale nic tím nevyhráli. Protože pravda není, jak to teď dopadlo, pravda je to, co chce a co nabízí Bůh: totiž abychom mu věřili, že nám chce dopřát život a že ho v jeho jménu můžeme mít. Tohle je pravda. Poznáte ji a ona vás osvobodí, říká se o tom v evangeliu.

Zpátky ke starému příběhu dvou králů: Kdo byl pravdě nejbližší a komu měli lidi věřit? Achabovi, když dostal zálsuk na cizí území a tvrdil, že bylo odjakživa naše? Sidkijášovi, když si udělal rohy a předváděl, jak

jsme neporazitelní a už z definice nemůžeme prohrát? Ostatním přihlížejícím, kteří se báli ceknout, aby si nepřivodili trest? Pravdě byl nejbližší Míkajáš, když řekl: “Já budu říkat to, co chce Hospodin.” S tím je však trochu potíže, protože to někdy zrovna moc přesně nevíme, co po nás Bůh žádá. Chce to dost přemýšlení a rozhovorů a hledání. Král dostal tenkrát od Míkajáše na vybranou: „Jistěže vyhraješ!” (což tvrdili všichni, ale moc přesvědčivě to neznělo) a „Špatně skončíš!” (což rozhodně nechtěl slyšet). Ani jedno z toho není Boží přikázání a Boží vůle, ale jsou to dvě možnosti, jak to možná bude (a to právě nevíte), a vy budete muset přemýšlet a hledat, kudy mezi nimi vede cesta k Boží pravdě, o kterou tu jde.

IV. Přikázání

Tenhle svět je náš, přátelé, protože nám ho Bůh svěřil do péče. My i ten svět patříme Bohu a Bůh, ten nepatří nikomu, ale nabídl, že bude nablízku a že se o nás postará. Protože nás má rád. Což je přikázání číslo jedna: tuhle darovanou milost, tuhle Boží lásku, která nás činí svobodnými, za nic na světě nevyměňte, protože to byste strašlivě prodělali. Neměňte pravdu za alternativní fakta, víru za pověry ani naději za beznaděj. Míkajáš tenkrát možná měl trochu strach, bál se i král Achab a asi i jeho vojáci. Takový byl a je a vždycky bude náš svět, ale protože ho Bůh má rád, může to skončit i jinak než špatně.

Díky, Bože, že nám dáváš naději a sílu, když už se nám jí nedostává.

požehnání

Bůh přinesl do našeho světa milost, ale lidi se jí ostýchají přijmout, protože se jeden druhého obávají a jsou ve střehu, odkud zas co začne hrozit. Když se rozhlédneme, kde by byla jaká pomoc, najdeme ji u Boha, jenž nás vypravil na životní cestu, důvěřuje nám a nabízí, že mu taky můžeme věřit a spolehnout se na něj.

Pozvání Boží milosti vás provází celý život a ve všem, co prožíváte, vás provází Boží věrnost. Bůh unese i to, z čeho máte obavy a stres, a Boží láska to pomůže unést i vám. Tak ať vás to naplňuje radostí a pokojem a kéž se i díky vaší víře, naději a lásce setkávají s vnitřní radostí a pokojem i lidé kolem vás. Amen.